

LECTURA - METODĂ FOLOSITĂ ÎN CADRUL PROCESULUI DE PREDARE A OPEREI EMINESCIENE

Prof. Plăstoi Glicheria-Irina

Personalitatea fiecărui vorbitor se reflectă în limbajul său, în modul de folosire aparte a resurselor limbii. De aceea cultura filologică este un deziderat permanent al predării literaturii, un atribut al personalității complexe a fiecărui individ. În acest sens lectura, studiul operei literare este izvorul principal al propriei noastre deveniri intelectuale.

Referindu-se la lectura poeziei eminesciene, Petru Creția stabilește una din condițiile unui cult sănătos al poetului ca fiind faptul că poezia trebuie nu declamată, ci rostită, cu severă și discretă interioritate și vorbește despre frecventele erori de metrică și prozodie, care afectează cele mai gustate recitări.

Pentru ca armonia eminesciană să poată fi pusă în evidență, textul poetic trebuie să beneficieze de două tipuri de lectură, atât lectură propriu-zisă, în tăcere, fără voce, cât și, mai ales, de lectură cu voce, lectură însoțită de rostire, lectură orală, recitare, declamare. O astfel de lectură impune însă cunoașterea și respectarea regulilor prozodice în legătură cu ritmul, măsura, rima, rigori pe care Eminescu le-a aplicat în exprimarea ideii poetice. Așa, de pildă, la orele de analiză a unui text poetic eminescian, pentru a ilustra structurile metrice ale versului lui Eminescu, profesorul poate comenta câteva cuvinte care pun probleme de accent și silabație, pornind de la afirmația făcută de același G.I.Tohăneanu că "poezia nu își declară toate formele decât prin actul spunerii, prin lectură orală, prin recitare" sau de la cea a lui G.Călinescu, care dă dovadă de gust și rafinament chiar și în ceea ce privește modul cum se citește o carte de literatură: „Cărțile nu se citesc în public; cu ele te închizi în casă, în singurătate. Poziția în care consulți o carte este de o însemnătate capitală. Versurile, de pildă, se citesc umblând în jurul odăii pentru a le da un ritm declamator.

Elevii, lecturând versuri din *Floare albastră*, sub vădita atenție a profesorului, observă că există cuvinte ce pun probleme de accentuare, deci de ritm: "Mi-i ținea de subsuoară, Te-oi ținea de după gât", forma *ținea* fiind cerută de metrul trohaic al poeziei. Lectura cu voce capătă o importanță din ce în ce mai mare: poeții citesc din operele lor în fața publicului, direct sau prin microfon, actorii participă la recitaluri de poezie (la radio, la tv sau direct, în fața publicului), elevii, studenții recită versuri la serbări, există amatori de poezie cărora le place să "spună" versuri în diferite ocazii, există discuri magistrale cu versuri celebre în lectura unor mari actori. Necunoașterea sau nerespectarea rigorilor prozodice duce la greșeli. O problemă depistată de elevi împreună cu profesorul poate fi, de exemplu, pronunțarea în două sau trei silabe a unor cuvinte în funcție de măsură și ritm (*pleoapă, ocean, teatru, viață*):

" La-nceput, pe când ființă nu era, nici neființă/Pe când totul era lipsă de vi-a-ță și voință",
(*Scrisoarea I*), măsura de 16 silabe grupate în emistihuri de câte 8 și ritmul trohaic impunând aici o singură rostire posibilă: trisilabică.